

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Ανάπτυξης,
Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΕΣΜΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Αθήνα, 21/07/2011

Αρ. Πρωτ.: 32312/ΕΥΘΥ 1652

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10 (7ος όροφος)

Ταχ. Κώδικας : 105 63 Αθήνα

Πληροφορίες : Γραφείο Προϊσταμένης

Τηλ : 210-3742014

Fax : 210-3742060

Προς: Πίνακας αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για την επιτάχυνση της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2007-2013

Η λήψη άμεσων μέτρων επιτάχυνσης της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ αναδεικνύεται στην παρούσα χρονική στιγμή κρίσιμης σημασίας. Στο πλαίσιο αυτό, και προκειμένου να επιτευχθούν οι δημοσιονομικοί στόχοι των ΕΠ που έχουν τεθεί για το 2011, οι αρμόδιες αρχές που ασκούν καθήκοντα διαχείρισης, καλούνται να εφαρμόσουν τις ακόλουθες οδηγίες.

Α. Ανάκληση των αποφάσεων ένταξης ανενεργών πράξεων (ενεργοποίηση της παρ. 6 του άρθρου 21 του Ν. 3614/2007)

Οι αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές, Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές και Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης καλούνται να επανεξετάσουν τις ενταγμένες πράξεις¹ στα Επιχειρησιακά Προγράμματα για τις οποίες μέχρι την 20^η Ιουλίου 2011 διαπιστώνεται καθυστέρηση άνω των έξι μηνών σε σχέση με την προγραμματισθείσα πρόοδο.

Ειδικότερα εξετάζεται εάν έχει παρέλθει χρόνος άνω των έξι μηνών από την προγραμματιζόμενη ημερομηνία δημοσίευσης διαγωνισμού του υποέργου του οποίου η ημερομηνία έναρξης προηγείται χρονικά των άλλων (πεδίο 69.1 του Τεχνικού Δελτίου Πράξης), με εξαίρεση τις περιπτώσεις για τις οποίες τα τεύχη του διαγωνισμού έχουν αποσταλεί προς προέγκριση στην οικεία αρχή που ασκεί καθήκοντα διαχείρισης.

Στις περιπτώσεις πράξεων αυτεπιστασίας ή στις περιπτώσεις που το υποέργο που προηγείται χρονικά των άλλων αφορά σε απαλλοτριώσεις ή αρχαιολογικές εργασίες ή ΟΚΩ εξετάζεται εάν έχει παρέλθει χρόνος άνω των έξι μηνών από την προγραμματιζόμενη ημερομηνία σύναψης νομικής δέσμευσης (πεδίο 69.3 του Τεχνικού Δελτίου Πράξης).

¹ Δεν αφορά πράξεις κρατικών ενισχύσεων και σύστασης Ταμείων

Για πράξεις που διαπιστώνεται σχετική καθυστέρηση θα πρέπει στο αμέσως προσεχές διάστημα να ανακληθούν οι αντίστοιχες αποφάσεις ένταξης με την εξαίρεση ειδικών πράξεων κρίσιμης σημασίας και μεγέθους για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος. Για τις παραπάνω ειδικές πράξεις που κατόπιν εξέτασης θα αποφασιστεί μετά από ειδική τεκμηρίωση να παραμείνουν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, θα τεθούν ειδικοί όροι και αυστηρό χρονοδιάγραμμα ενεργειών. Ο πίνακας με τις πράξεις αυτές, η σχετική τεκμηρίωση συνέχισης της χρηματοδότησής τους και το χρονοδιάγραμμα των επικείμενων ενεργειών θα κοινοποιηθεί μέχρι **την 15^η Σεπτεμβρίου 2011** στο ΥΠΑΑΝ, Ειδική Γραμματεία ΕΣΠΑ.

Β. Ανάκληση ανενεργών αποφάσεων εκχώρησης αρμοδιοτήτων διαχείρισης

Οι αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές καλούνται να επανεξετάσουν τις αποφάσεις εκχώρησης που έχουν εκδοθεί από τα Επ. Προγράμματα που διαχειρίζονται. Για τις αποφάσεις αυτές για τις οποίες μέχρι την 20^η Ιουλίου 2011 διαπιστώνεται καθυστέρηση στην έκδοση προσκλήσεων άνω των έξι μηνών και εντάξεων άνω του ενός έτους, από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης εκχώρησης θα προβούν σε ανάκληση ή τροποποίηση των αποφάσεων εκχώρησης και θα ενημερώσουν μέχρι **την 15^η Σεπτεμβρίου 2011** την Ειδική Γραμματεία ΕΣΠΑ.

Γ. Καθορισμός μέγιστης προθεσμίας υποβολής τευχών δημοπράτησης για τις νέες εντάξεις πράξεων

Για όλες τις αποφάσεις ένταξης πράξεων (πλην κρατικών ενισχύσεων και Ταμείων) που θα εκδοθούν μετά την **20^η Ιουλίου 2011** θα προβλεφθεί στο σύμφωνο αποδοχής, ειδικός όρος με τον οποίο θα προσδιορίζεται η μέγιστη προθεσμία του δικαιούχου για την υποβολή τευχών δημοπράτησης προς εξέταση στη διαχειριστική αρχή, **η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει τις 60 ημέρες** από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης.

Στις περιπτώσεις πράξεων αυτεπιστασίας προσδιορίζεται η μέγιστη προθεσμία για την έκδοση απόφασης αυτεπιστασίας, η οποία δεν δύναται να **υπερβαίνει τις 30 ημέρες**.

Στην περίπτωση υπέρβασης των ανωτέρω προθεσμιών η αρμόδια διαχειριστική αρχή **ανακαλεί την απόφαση ένταξης της πράξης**. Σε ειδικές περιπτώσεις πράξεων κρίσιμης σημασίας και μεγέθους για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος (πχ Μεγάλα Έργα) μπορεί να αποφασιστεί μετά από ειδική τεκμηρίωση η συνέχιση της χρηματοδότησής τους από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα με αυστηρό χρονοδιάγραμμα ενεργειών.

Δ. Ευελιξία στη χρήση πόρων μεταξύ κωδικών θεματικών προτεραιοτήτων των ΠΕΠ

Οι Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών διαχειρίζονται τις κατανομές των πόρων που τους έχουν εκχωρηθεί ανά κωδικό θεματικής προτεραιότητας, ως ενδεικτικές και όχι ως δεσμευτικές, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζουν την τήρηση των διατάξεων των Κανονισμών. Οι ενδεχόμενες ανακατανομές ανά κωδικό θεματικής προτεραιότητας θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την επικείμενη αναθεώρηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Ε. Απλοποίηση συστήματος εκχώρησης αρμοδιοτήτων διαχείρισης

Η δημιουργία πολλών επιπέδων διαχείρισης στα Προγράμματα δημιουργεί μείζονες δυσκολίες και εμπλοκές και δυσανάλογο με το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα διαχειριστικό κόστος. Για το λόγο αυτό εφεξής για το ίδιο εκχωρούμενο ποσόν θα είναι δυνατή η εκχώρηση αρμοδιοτήτων μέχρι δεύτερου βαθμού/επιπέδου και ενός μόνον Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης σε κάθε επίπεδο εκχώρησης. Τα ανωτέρω θα υλοποιούνται στο πλαίσιο μιας ενιαίας υπουργικής απόφασης. Τυχόν τροποποιήσεις της απόφασης αυτής θα διενεργούνται υπό τον τύπο αντικατάστασής της. Σε κάθε περίπτωση οι αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές πριν από την έκδοση απόφασης εκχώρησης θα εξασφαλίζουν την ελαχιστοποίηση των επιπέδων εκχώρησης και των εμπλεκόμενων ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης ώστε να περιορίζονται οι εμπλεκόμενες αρχές και ο κατακερματισμός των αρμοδιοτήτων.

ΣΤ. Αξιοποίηση Τεχνικής Βοήθειας για την υποστήριξη φορέων διαχείρισης και δικαιούχων

Η αξιοποίηση της Τεχνικής Βοήθειας κατευθύνεται στις παρακάτω δράσεις τεχνικής υποστήριξης που θα χρηματοδοτηθούν κατά προτεραιότητα:

- 1) δράσεις για την ωρίμανση σκόπιμων και επιλέξιμων έργων, μεσαίας ωριμότητας (βαθμολογία 3-4), σύμφωνα με τα αποτελέσματα της διαδικασίας της παραγράφου «Η» της παρούσας εγκυκλίου, που είναι εφικτό να ωριμάσουν και να υλοποιηθούν κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, κατά την κρίση της Διαχειριστικής Αρχής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος. Για την υλοποίηση των εν λόγω δράσεων ωρίμανσης θα εφαρμοστεί η αντίστοιχη εθνική νομοθεσία (π.χ. ν.3316/2005 κλπ).
- 2) Ενέργειες υποστήριξης μέσω Τεχνικών Συμβούλων για τις πράξεις εκείνες που είναι σημαντικές ως προς το αναπτυξιακό τους αποτέλεσμα και απαιτούν εξειδικευμένη τεχνογνωσία για την ωρίμανση ή/και υλοποίησή τους, που δεν διαθέτει ο δικαιούχος της πράξης, κατά την κρίση της Διαχειριστικής Αρχής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- 3) Πράξεις που ενώ δεν διαθέτουν ωριμότητα εν τούτοις αποτελούν πράξεις «σημαία» (flagships), σύμφωνα με τα αποτελέσματα της διαδικασίας της παραγράφου «Η» της παρούσας εγκυκλίου, για κάθε Δήμο ή Περιφέρεια ή τομέα και που είναι εφικτό να ωριμάσουν και να υλοποιηθούν κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο κατά την κρίση της Διαχειριστικής Αρχής κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος με συντονισμό του ΥΠΑΑΝ.
- 4) Τεχνική Υποστήριξη αδύναμων δικαιούχων, κατά προτεραιότητα ορεινών και νησιωτικών περιοχών, και δικαιούχων που χαρακτηρίζονται υψηλού κινδύνου σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Τεχνικής Βοήθειας της Ειδικής Γραμματείας ΕΣΠΑ.

Υποστήριξη Φορέων Διαχείρισης της διαδικασίας διαχείρισης πράξεων:

- 5) Της περιπτώσεις που λόγω της φύσης ή του πλήθους των προτεινόμενων πράξεων απαιτείται υποστήριξη των Φορέων Διαχείρισης, από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, η υποστήριξη αυτή μπορεί να εξασφαλιστεί είτε μέσω της ΜΟΔ ΑΕ είτε μέσω Μητρώου Εμπειρογνώμωνων που θα ενεργοποιηθεί από τη ΜΟΔ ΑΕ για κάθε κατηγορία έργου.
- 6) Υποστήριξη θα δοθεί σε Φορείς Διαχείρισης που χαρακτηρίζονται υψηλού κινδύνου σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Τεχνικής Βοήθειας της Ειδικής Γραμματείας ΕΣΠΑ, ή/και εφόσον κρίνεται αναγκαία η σχετική υποστήριξη μετά από αξιολόγηση σχετικού αιτήματος στην Ειδική Γραμματεία ΕΣΠΑ προκειμένου να αιτηθεί την υποστήριξη της ΜΟΔ ΑΕ.

Ζ. Άμεση ενεργοποίηση όλων των Κωδικών Θεματικών Προτεραιοτήτων (ΚΘΠ) των Προγραμμάτων

Άμεση προτεραιότητα που τίθεται είναι η ενεργοποίηση του συνόλου των διαθέσιμων πόρων των Προγραμμάτων. Για το σκοπό αυτό οι αρμόδιες Διαχειριστικές Αρχές καλούνται μέχρι της **30 Σεπτεμβρίου 2011** να εκδώσουν προσκλήσεις για το σύνολο των Κωδικών Θεματικής Προτεραιότητας του Προγράμματος ευθύνης της.

Η. Μεθοδολογία προσδιορισμού ώριμων έργων και έργων «σημαία» (flagships)

Με ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής και Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής κάθε ΕΠ, υλοποιείται υποχρεωτικά η διαδικασία ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΩΡΙΜΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΩΝ «ΣΗΜΑΙΑ» ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΔΗΜΟ ΚΑΙ ΚΑΘΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ή ΤΟΜΕΑ. Με την έννοια Πράξης «ΣΗΜΑΙΑ» νοείται εκείνη η πράξη που με την υλοποίησή της, θα συμβάλλει καθοριστικά στην ανάπτυξη μιας περιοχής, θα συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητά της και θα δημιουργήσει προοπτικές για να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης. Για την υποστήριξη του έργου των Διαχειριστικών Αρχών και Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών παρέχεται στο συνημμένο Παράρτημα Ι, προτεινόμενη μεθοδολογία προσδιορισμού ώριμων έργων/πράξεων και έργων «σημαία» των ΕΠ.

Η μεθοδολογία αυτή ή και κάθε άλλη μεθοδολογία που σχεδιάζεται από τις αρμόδιες αρχές, δύναται να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία δεξαμενής ώριμων έργων και έργων «σημαία» συμβατών με της στόχους του Προγράμματος προκειμένου να αξιοποιηθούν στο σχεδιασμό των νέων προσκλήσεων του Προγράμματος ευθύνης τους.

Για το σκοπό αυτό οι Διαχειριστικές Αρχές θα συγκεντρώσουν από τους δυνητικούς δικαιούχους του Προγράμματος ευθύνης τους, τις προτάσεις που δύναται να χρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ. Οι εν λόγω προτάσεις ταξινομημένες κατά βαθμό ωριμότητας και η μεθοδολογία κατάταξής τους θα πρέπει να κοινοποιηθούν στην Ειδική Γραμματεία ΕΣΠΑ μέχρι τις **30 Σεπτεμβρίου 2011**.

Θ. Τήρηση των προβλεπόμενων προθεσμιών

Οι αρμόδιες αρχές διαχείρισης θα πρέπει να τηρούν τις προθεσμίες ολοκλήρωσης των επί μέρους διαδικασιών διαχείρισης των πράξεων που προβλέπονται στην με αρ 28020/ΕΥΘΥ 1212 (ΦΕΚ 1088, τ.Β,19.07.201) τροποποίηση της ΥΠΑΣΥΔ καθώς και τις προθεσμίες της παραγράφου Γ (μέγιστη προθεσμία υποβολής τευχών δημοπράτησης) που τίθεται με την παρούσα εγκύκλιο. Για την ορθή παρακολούθηση των στοιχείων μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να εκδίδουν μέσω του ΟΠΣ τα τυποποιημένα έντυπα του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου ώστε να διασφαλίζεται η έγκαιρη ενημέρωση αλλά και η ορθότητα της συμπλήρωσης όλων των πεδίων.

Τέλος επισημαίνεται ότι οι Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών θα πρέπει να μεριμνήσουν για την πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία του ΟΠΣ που αφορούν τους Άξονες Προτεραιότητας των οικείων Περιφερειών του ΠΕΠ προκειμένου να έχουν συστηματική ενημέρωση για το σύνολο των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στην Περιφέρειά τους ανεξαρτήτως του φορέα διαχείρισης.

Οι υπηρεσίες μας είναι στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω υποστήριξη.

**Ο Υφυπουργός Ανάπτυξης,
Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας**

Θάνος Μωραΐτης

Συνημμένα: Παράρτημα Ι

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υπουργού, κ. Μ.Χρυσοχοΐδη
- Γραφείο Υφυπουργού, κ.Θ.Μωραΐτη
- Γραφείο Ειδικής Γραμματέως ΕΣΠΑ
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα κ. Γ. Πετράκου
- Γραφείο Γενικού Δ/ντή ΑΑΠΠ
- ΕΥ Θεσμικής Υποστήριξης
- ΕΥ Συντονισμού της Εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- ΕΥΣΑΑΠ
- ΕΥ Αρχή Πληρωμής
- ΕΥ ΟΠΣ

Κοινοποίηση:

- ΜΟΔ ΑΕ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : Μεθοδολογία προσδιορισμού ώριμων έργων και έργων «σημαία»

Η προτεινόμενη μεθοδολογία καταγραφής ώριμων έργων και έργων «σημαία» αποτελείται από τρία στάδια:

1^ο στάδιο: ΕΔΑ – Επιλογή κρίσιμων πληροφοριών κατάταξης έργων

Στο στάδιο 1 η κάθε Διαχειριστική Αρχή αποφασίζει τις πληροφορίες και τους αντίστοιχους συντελεστές βαρύτητας που απαιτούνται, προκειμένου να κατατάξει ως προς την ωριμότητά τους, τις προτάσεις έργων δυνητικών δικαιούχων. Ενδεικτικά αναφέρονται: αδειοδοτήσεις-εγκρίσεις, φάση μελετών και τευχών δημοπράτησης, στάδιο απαλλοτριώσεων, ύπαρξη ΜΠΕ, κλπ. Επίσης προσδιορίζονται οι πληροφορίες για την καταγραφή των έργων «σημαία» για το οικείο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Οι πληροφορίες αυτές καταγράφονται σε σχετική φόρμα – πίνακα, ο οποίος αποστέλλεται στους δυνητικούς δικαιούχους του προγράμματος.

(Μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα έντυπα/φόρμες που οι Μονάδες Αξιολόγησης χρησιμοποιούν για την αξιολόγηση των προτάσεων).

2^ο στάδιο: Δικαιούχοι – Καταγραφή προτάσεων

Οι δυνητικοί δικαιούχοι του Προγράμματος συμπληρώνουν τη φόρμα για κάθε πιθανή πρόταση, με πλήρως αιτιολογημένη τεκμηρίωση για κάθε ένα από τα στοιχεία αυτής.

3^ο στάδιο: ΔΑ – Κατάταξη προτάσεων / καταγραφή έργων «σημαία»

Στο τρίτο και τελευταίο στάδιο καταγράφονται όλες οι προτάσεις σε έναν πίνακα κατάταξης και ταξινομούνται.

Στο τέλος του τρίτου σταδίου θα υπάρχει η λίστα των έργων με έναν βαθμό ωριμότητας ανά έργο (ταξινόμηση σε έργα υψηλής, μεσαίας ή χαμηλής ωριμότητας. Ενδεικτική κλίμακα βαθμολογίας, υψηλή ωριμότητα: > 4, μεσαία: 3-4, χαμηλή: < 3) και παράλληλα θα έχουν καταγραφεί τα έργα «σημαίες» του οικείου Προγράμματος Έτσι η κάθε Διαχειριστική Αρχή θα γνωρίζει την ετοιμότητα έργων που διαθέτει σε κάθε Θεματική Προτεραιότητα.

Πίνακας Αποδεκτών:**ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Υπουργείο Εσωτερικών**

- Γεν. Γραμματέα, **κ. Δημήτρη Στεφάνου**
Βασ. Σοφίας 15, 106 74 Αθήνα

Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

- Γεν. Γραμματέα Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
κα Ευσταθία Μπεργελέ
Βασ. Σοφίας 15, 106 74 Αθήνα
- Ειδικό Γραμματέα Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Εθνικού Τυπογραφείου
κ. Στέφανο Γκριτζαλη
Μεναίχμου & Θεοφιλοπούλου 18, 117 43 Αθήνα

Υπουργείο Εξωτερικών

- Ειδική Γραμματέα αξιοποίησης Διεθνών Προγραμμάτων
κα Μαρία Λογοθέτη
Βασ. Σοφίας 1, 106 71 Αθήνα

Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

- Ειδικό Γραμματέα Ψηφιακού Σχεδιασμού, **κ. Αντώνη Μαρκόπουλο**
Λέκκα 23-25, 105 62 Αθήνα
- Ειδικό Γραμματέα Πρόεδρο της Επ.Πα. του Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα, **κ. Ε. Πατεράκη**
Νίκης 5-7 101 80, Αθήνα
- Γεν. Γραμματέα Εμπορίου, **κ. Στέφανο Κομνηνό**
Κάνιγγος 20, 106 77 Αθήνα

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

- Γεν. Γραμματέα Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, **κ. Κων/νο Μαθιουδάκη**
Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα
- Ειδικό Γραμματέα Υδάτων, **κ. Ανδρέα Ανδρεαδάκη**
Ιατρίδου 2 & Κηφισίας 124, 115 26 Αθήνα

Υπουργείο Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

- Γεν. Γραμματέα, **κ. Βασίλειο Κουλαϊδή**
Ανδρέα Παπανδρέου 37, 151 80 Μαρούσι
- Γεν. Γραμματέα Έρευνας και Τεχνολογίας, **κ. Κων/νο Κοκκινοπλίτη**
Μεσογείων 14-18, 115 27 Αθήνα
- Ειδική Γραμματέα Ενιαίου Διοικητικού Τομέα Διαχείρισης Προγραμμάτων ΚΠΣ,
κα Ιφιγένεια Ορφανού
Πιπτακού 2 και Περιάνδρου, 105 58 Αθήνα

Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

- Γεν. Γραμματέα, **κ. Χάρη Τσιόκα**
Αναστάσεως & Τσιγάντε, 101 91 Παπάγου
- Γεν. Γραμματέα Δημ. Έργων, **κ. Ιωάννη Οικονομίδη**
Χαρ. Τρικούπη 182, 114 72 Αθήνα
- Γεν. Γραμματέα Συγχρηματοδοτούμενων Έργων, **κ. Σ. Λαμπρόπουλο**
Χαρ. Τρικούπη 182, 114 72 Αθήνα

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

- Γεν. Γραμματέα Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων πόρων,
κ. Θεόδωρο Τσέκο
Κοραή 4, 105 64 Αθήνα

Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

- Γεν. Γραμματέα **κ. Νικόλαο Πολύζο**
Αριστοτέλους 17, 101 87 Αθήνα

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

- Ειδικό Γραμματέα Διοικητικού Τομέα Κοινοτικών πόρων και Υποδομών
κ. Ευάγγελο Διβάρη
Λεωφ. Αθηνών 58, 104 41 Αθήνα

Υπουργείο Εσωτερικών

- Γεν. Γραμματέα Ισότητας των Φύλων, **κα Μαρία Στρατηγάκη**
Δραγατσάνιου 8, 105 59 Αθήνα

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού

- Γεν. Γραμματέα Πολιτισμού, **κα Λίνα Μενδώνη**
Μπουμπουλίνας 20, 106 82 Αθήνα
- Γεν. Γραμματέα Τουρισμού, **κα Κων/να Μπέη**
Αμαλίας 12, 105 57 Αθήνα

Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας - Θράκης

- Περιφερειάρχη **κο Αριστείδη Γιαννακίδη**
Δημοκρατίας 1
69100 Κομοτηνή

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

- Περιφερειάρχη
Βασ. Όλγας 198
54655 Θεσσαλονίκη

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

- Περιφερειάρχη **κο Γεώργιο Δακή**
Δημοκρατίας 52 (Διοικητήριο)
50100 Κοζάνη

Περιφέρεια Ηπείρου

- Περιφερειάρχη **κο Αλέξανδρο Καχριμάνη**
Πλατεία Πύρρου 1
45221 Ιωάννινα

Περιφέρεια Θεσσαλίας

- Περιφερειάρχη **κο Κωνσταντίνο Αγοραστό**
Διοικητήριο
41110 Λάρισα

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

- Περιφερειάρχη **κο Σπυρίδωνα Σπύρου**
Σπ. Σαμάρα 13
49100 Κέρκυρα

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

- Περιφερειάρχη **κο Απόστολο Κατσιφάρα**
Κορίνθου 327
26110 Πάτρα

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

- Περιφερειάρχη κο Κλέαρχο Περγαντά
Υψηλάντου 1
35100 Λαμία

Περιφέρεια Αττικής

- Περιφερειάρχη κι Γιάννη Σγουρό
Λ. Συγγρού 15-17
117 43 Αθήνα

Περιφέρεια Πελοποννήσου

- Περιφερειάρχη κο Πέτρο Τατούλη
Πλατ. Εθνάρχη Μακαρίου
22100 Τρίπολη

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

- Περιφερειάρχη κο Αθανάσιο Γιακαλή
Πλατεία Κωνσταντινουπόλεως 1
81100 Μυτιλήνη

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

- Περιφερειάρχη κο Γιάννη Μαχαιρίδη
Πλ. Τσιροπινά
84100 Ερμούπολη Σύρου

Περιφέρεια Κρήτης

- Περιφερειάρχη κο Σταύρο Αρναουτάκη
Πλατεία Ελευθερίας
71201 Ηράκλειο

ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΕΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ**Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας - Θράκης**

- Γενικό Γραμματέα, **κο Θύμιο Σώκο**
Τ. Οικονομίδη & Κ. Ρωσσίδου 11, 540 08 Θεσ/κη

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

- Γενική Γραμματέα, **κα Δήμητρα Γεωργακοπούλου-Μπάστα**
Βορ. Ηπείρου 20, 454 45 Ιωάννινα

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας

- Γενική Γραμματέα, **κα Καλλιόπη Γερακούδη**
Σωκράτους 111 , 413 36 Λάρισα

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου

- Γενικό Γραμματέα, **κ. Αναστάσιο Αποστολόπουλο**
ΝΕΟ Πατρών- Αθηνών 69-71, 264 42 Πάτρα

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής

- Γενικό Γραμματέα, **κ. Ηλία Λιακόπουλο**
Κατεχάκη 56, 115 25 Αθήνα

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου

- Γενικό Γραμματέα, **κ. Φώτη Χατζημιχάλη,**
Νικήτα 6-8, 18531 Πειραιάς

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης

- Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, **κ. Αθανάσιο Καρούντζο**
Πλ. Κουντουριώτη, 712 02 Ηράκλειο

ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ**Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης**

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. «**Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007-2013**», Προϊσταμένη Ε.Υ, κα Καρκούλη – Καραμαντζάνη Αναστασία Μεναιχμου & Θεοφιλοπούλου 18, 117 43 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία **Στρατηγικού Σχεδιασμού, Συντονισμού & Εφαρμογής Προγραμμάτων ΥΠΕΣ (ΕΥΣΣΕΕΠ)** Προϊσταμένη Ε.Υ, κα Μουστακάτου Βασιλική Βασ. Σοφίας 15, 106 74 Αθήνα

Υπουργείο Εξωτερικών

- Ειδική Υπηρεσία **Συντονισμού και Εφαρμογής Χρηματοδοτικών και Επενδυτικών Προγραμμάτων στο Υπουργείο Εξωτερικών** Προϊστάμενο Ε.Υ., κ. Χρήστο Τσίρο Βασ. Σοφίας 1, 106 71 Αθήνα

Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. **Ψηφιακή Σύγκλιση** Προϊστάμενο Ε.Υ. Λέκκα 23-25, 105 62 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης των Ε.Π. του στόχου **Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία** Προϊστάμενο Ε.Υ. Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65 570 01 Πυλαία Θεσσαλονίκης
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. **Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα** Προϊστάμενο Λεωφ. Μεσογείων 56, 115 27 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού & Εφαρμογής των Δράσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης στους τομείς του **Εμπορίου και της Προστασίας του Καταναλωτή** Προϊστάμενο Ε.Υ., κα Καλλιόπη Σαμπάνη Πλατεία Κάνιγγος 20, 106 77 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. **Αλιεία** Προϊστάμενο Ε.Υ., κ. Γιαννακόπουλο Γεώργιο Ιεροσολύμων 6, 112 52 Αθήνα

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. **Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη** Προϊστάμενο Ε.Υ, κ. Χατζηπαραδείση Αστέριο Αεροπόρου Παπαναστασίου 34, 115 27 Αμπελόκηποι, Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού & Εφαρμογής των Δράσεων του ΥΠΕΚΑ στους τομείς της **ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ του ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ** Προϊστάμενο Ε.Υ. κ. Νικόλαο Κλενιάτη Λεωφ. Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Περιβαλλοντικών Δράσεων (ΕΥΣΠΕΔ) Προϊσταμένη Ε.Υ. κα Κούρτελη Χρυσούλα Ιτέας 2 & Ευρυτανίας, 115 23 Αθήνα

Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. **Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση** Προϊστάμενο Ε.Υ, κ. Γώγο Σοφοκλή Πιπτακού 2 & Περιάνδρου, 105 58 Αθήνα

•

- Ειδική Υπηρεσία **Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων**
Προϊστάμενο Ε.Υ, κ. Κομνηνό Θεόδωρο
Ανδρέα Παπανδρέου 37, 151 80 Μαρούσι
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού & Εφαρμογής των Δράσεων του Υπουργείου Παιδείας, δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων στους τομείς της **ΕΡΕΥΝΑΣ, της ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ και της ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ (ΕΤΑΚ)**
Προϊσταμένη Ε.Υ., κα Χρυσάφη Σοφία
Λεωφ. Μεσογείων 14-18, 115 27 Αθήνα

Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. **Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας**
Προϊσταμένη Ε.Υ, κα Παπασιώπη Ζωή
Κόνιαρη 15, 114 71 Αθήνα
- Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή Μεταφορών
Προϊσταμένη Ε.Υ.
Αγίας Σοφίας 10, 154 51 Νέο Ψυχικό

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. **Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού**
Προϊστάμενο Ε.Υ, κ. Ντίκο Χρήστο
Κοραή 4, 105 64 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Δομή Σχεδιασμού και Οργάνωσης της Παρακολούθησης της Εφαρμογής και Αξιολόγησης των συστημικών παρεμβάσεων του Ε.Π. **Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού**
Προϊσταμένη Ε.Υ, κα Κομνηνού Μερόπη
Κοραή 4, 105 64 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού & Παρακολούθησης Δράσεων **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΥΣΕΚΤ)**
Προϊσταμένη Ε.Υ, κα Παπούλια Σταματία
Κοραή 4, 105 64 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία **Εφαρμογής Συγχρηματοδοτούμενων Ενεργειών από το ΕΚΤ**
Προϊσταμένη Ε.Υ., κα Ακαντζηλιώτου Μαρία
Κοραή 4, 105 64 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία **για την Ενσωμάτωση των Αρχών της ΚΠ Equal & για τη Διαχείριση Δράσεων του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού»**
Προϊσταμένη Ε.Υ., κα Οικονόμου Ουρανία
Κοραή 4, 105 64 Αθήνα

Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης

- Ειδική Υπηρεσία τομέα **Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**
Προϊστάμενο Ε.Υ, κ. Γεωργακόπουλο Γεώργιο
Γλάδστωνος 1Α, 106 77 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής τομέα **Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**
Προϊστάμενο Ε.Υ, κ. Κουφάκη Αντώνη
Γλάδστωνος 1Α, 106 77 Αθήνα

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

- Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος **Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013**
Προϊσταμένη Ε.Υ., κα Πολύζου Πολυξένη
Λεωφ. Αθηνών 58, 104 41 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα
Προϊσταμένη Ε.Υ. κα Πυριοβολή Παναγιώτα
Λεωφ. Αθηνών 58, 104 41 Αθήνα

Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

- Ειδική Υπηρεσία **Εφαρμογής Ε.Π. του ΚΠΣ 2000-2006, του ΕΣΠΑ και λοιπών Συγχρηματοδοτούμενων ΕΠ στη Γ.Γ. ΙΣΟΤΗΤΑΣ του Υπ. Εσωτερικών (ΕΥΕ-ΓΓΙ)**
Προϊσταμένη Ε.Υ., κα Σταματία Καφατσάκη
Κοραή 4, 105 64 Αθήνα

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού

- Ειδική Υπηρεσία **Τομέα Πολιτισμού & Τουρισμού**
Προϊστάμενο κ. Νταή Παναγιώτη
Θεμιστοκλέους 87 & Μεθώνης, 106 81 Αθήνα

Περιφέρεια Αν. Μακεδονίας - Θράκης

- Προϊστάμενο ΕΔΑ, α.α. κ. Βασίλειο Πιτσινίγκο
Ηροδότου 28, 691 00 Κομοτηνή

Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

- Προϊσταμένη ΕΔΑ, κ. Ωραιοπούλου Αγγελική
Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65
570 01 Πυλαία Θεσσαλονίκης

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

- Προϊστάμενο ΕΔΑ
ΥΔΕΠ Δ. Μακεδονίας Διοικητήριο ΖΕΠ, 501 00 Κοζάνη

Περιφέρεια Ηπείρου

- Προϊσταμένη ΕΔΑ, κα Ρόκκου Ελένη
8^{ης} Μερραρχίας 5-7, 45 445 Ιωάννινα

Περιφέρεια Θεσσαλίας

- Προϊσταμένη ΕΔΑ
Σωκράτους 111, 413 36 Λάρισα

Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

- Προϊστάμενο ΕΔΑ, κ. Οικονόμου Πέτρο
Εθν. Παλαιοκαστρίτσας Αλυκές Ποταμού, 491 00 Κέρκυρα

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

- Προϊστάμενο ΕΔΑ, κ. Τζωρτζή Μιχάλη
ΝΕΟ Πατρών - Αθηνών 28, 264 41 Πάτρα

Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

- Προϊστάμενο ΕΔΑ
Υψηλάντου 12, 351 00 Λαμία

Περιφέρεια Αττικής

- Προϊστάμενο ΕΔΑ, κ. Λέμα Κωνσταντίνο
Λεωφ. Συγγρού 98-100, 117 41 Αθήνα

Περιφέρεια Πελοποννήσου

- Προϊστάμενο ΕΔΑ, κ. Σκούρα Αναστάσιο
Τέρμα Ερ. Σταυρού, 221 00 Τρίπολη

Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου

- Προϊστάμενο ΕΔΑ, κ. Φυτά Δημήτριο
1^ο χλμ. Μυτιλήνης - Λουτρών, 811 00 Μυτιλήνη

Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου

- Προϊστάμενο ΕΔΑ, κ. Βουτσίνο Αντώνιο
Σ. Καράγιωργα 22, 841 00 Ερμούπολη

Περιφέρεια Κρήτης

- Προϊσταμένη ΕΔΑ, κα Κασσωτάκη Μαρία
Δουκός Μποφώρ 7, 712 02 Ηράκλειο